

Yhteenvetoa omaishoitaja-kyselystä 2018 (4.3.2019)

Sisällys

1	Kyselyn toteutus	1
2	Kyselyn sisältö.....	1
3	Tuloksia.....	2
3.1	Vastausprosentit.....	2
3.2	Tuloksia tiivistetysti	2
3.3	Tuloksia yksityiskohtaisemmin	3
3.3.1	Omaishoitajien taustatiedot.....	3
3.3.2	Hoitotilanteen kartoitus	4
3.3.3	Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden muutoksen vaikutukset.....	5
3.3.4	Omaishoitajan tuen tarpeen arviointi (COPE-indeksi).....	6

1 Kyselyn toteutus

Sosiaali- ja terveystoimi sai kaupungin henkilöstöjohtajalta luvan käyttää talouspalvelujen hallinnoiman Hijat-rekisterin omaishoitajien tietoja 27.6.2018. Talouspalveluilta omaishoitajien osoitteet saatiin 21.9.2018 tilanteesta. Kysely toteutettiin viikoilla 43-50/2018, sisältäen karhukierroksen. Ruotsinkielisille omaishoitajille lähetettiin ruotsinkielinen lomake. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös netin kautta.

Kyselyn toteutti Kantar TNS, joka lähetti kyselyn ja postimaksulla varustetun palautuskuoren asiakkaille. Kyselyvastaukset palautuivat Kantar TNS:lle, joka teki tuloksista dia-esitykset.

2 Kyselyn sisältö

Kysely koostui neljästä osasta: omaishoitajan taustatiedot, hoitotilanteen kartoitus, omaishoidon tuen myöntämisperusteiden muutoksen vaikutukset ja omaishoitajan tuen tarpeen arviointi (COPE-indeksi).

Kyselyn kaikki muut osat, paitsi omaishoitajan tuen tarve (COPE-indeksi), olivat sosiaali- ja terveystoimen laatimia. COPE-kysely (Carers of Older People in Europe) on Kansaneläkelaitoksen Suomen olosuhteisiin vuonna 2011 sovittama, eurooppalaisena yhteistyönä syntynyt omaishoitajien jaksamista kartoittava kysely. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen Toimia-asiantuntija verkosto on todennut sen sopivan myös nuorempia omaishoidon asiakkaita hoitavien omaishoitajien kuormittumisen ja tuentarpeen arviointiin.

Ikääntyneiden palveluissa toteutettiin vuonna 2013 omaishoitajakysely, johon sisältyi myös COPE-osuus.

3 Tuloksia

Tässä tuloskoosteessa on käytetty Kantar TNS:n diaraporttia, jossa oli mukana eriteltyinä asiakasryhmittäin kaikki kyselyyn vastanneet omaishoitajat. Tulokset esitetään samalla otsikoinnilla kuin kyselyssä.

3.1 Vastausprosentit

Kysely lähetettiin 2908 omaishoitajalle. Vastauksia kyselyyn palautui 1746. Kokonaisvastausprosentti oli 60 %.

Vastausprosentit	%
Kaikki vastaajat	60
Alle 18 -vuotiaiden läheiset	39
16-64 -vuotiaiden läheiset	57
Yli 64 -vuotiaiden läheiset	73

3.2 Tuloksia tiivistetysti

Omaishoitajan taustatiedot

Alle 18-vuotiaiden omaishoitajat ovat pääsääntöisesti hoidettavan läheisen vanhempia, 18-64 -vuotiaiden omaishoitajat sekä puolisoja tai vanhempia ja ikääntyneiden pääasiassa puolisoja.

Kaikkien asiakasryhmien omaishoitajista suurin osa on naisia. Suurin osuus naisia (85 %) on alle 18 -vuotiaiden omaishoitajissa.

Lähes kaikki iäkkäiden omaishoitajat olivat eläkkeellä. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 35 % ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 26 % olivat päätoimisesti kodin ulkopuolella työssä.

Lähes kaikki omaishoitajat asuivat hoidettavan läheisen kanssa.

Hoitotilanteet kartoitus

Omaishoitajan hoidon ja huolenpidon yleisin syy oli alle 18 -vuotiaiden ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajilla hoidettavan kehitysvamma, ikääntyneillä hoidettavilla muistisairaus.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajien perheillä oli muita asiakasryhmiä harvemmin mielestään sopiva palvelukokonaisuus (64 %). Kaikkein tyytyväisimpiä palvelukokonaisuuksiensa olivat 18-64 -vuotiaiden omaishoitoperheet (78 %). Ikääntyneiden omaishoitajista palvelukokonaisuuteensa oli tyytyväisiä 71 %. Omaishoitajat kokivat 70-74 -prosenttisesti saavansa tarpeeksi niitä palveluita, joita heillä oli jo käytössä. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat vapaita, lomiam ja tilaispäishoitoa, kotihoitoa tai kotiapua, henkilökohtaista avustajaa sekä taksi- ja kuljetuspalveluja. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat vapaita, lomiam ja tilaispäishoitoa, taksi- ja kuljetuspalveluja, asumisen tukemiseen liittyviä palveluja sekä harrastuksiin, virkistykseen ja ulkoiluun liittyviä palveluja. Ikääntyneiden omaishoitajat toivoivat siivousapua ja kotihoito- ja kotiapupalvelua.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat kokivat myös muita asiakasryhmiä useammin, että he eivät olleet saaneet riittävästi tietoa omaishoitajuutta tukevista palveluista (40 %). Muiden asiakasryhmien omaishoitajista vain noin viidennes oli tyytymätön tiedon saantiin.

Omaishoitajista vain noin puolet olivat tyytyväisiä läheisensä hoitoon hoitoyksikössä. Syinä mainittiin hoitoyksiköiden virikkeettömyys sekä tyytymättömyys tai epäluottamus hoitopaikkaan. Hoitohenkilökunnan jatkuva vaihtuminen ja liian vähäinen hoitohenkilökunta mainittiin muutamia kertoja.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden muutoksen vaikutukset

Kyselyn ajankohtana vastaajista 69-prosentin omaishoitotosopimus oli päivitetty uusien myöntämisperusteiden mukaiseksi.

Varsinkin alle 18 -vuotiaiden omaishoitajilla palkkio oli noussut (64 %). Muilla asiakasryhmillä vastaava luku oli 54-55 %. Palkkio laski useammin (24 %) 18-64 -vuotiaiden omaishoitajilla kuin muilla asiakasryhmillä (14–19 %).

Vapaapäivien määrä oli myös pysynyt ennallaan yli puolella kyselyyn vastanneista omaishoitajista. Vapaapäivien määrä nousi hiukan useammin alle 18 -vuotiaiden omaishoitajilla (13 %) kuin muilla asiakasryhmillä (9-10 %).

Yli puolet (55 %) vastaajista katsoi, että 1.1.2018 voimaan tulleet omaishoidon tuen myöntämisperusteet ottavat entisiä myöntämisperusteita paremmin huomioon perheen kokonaistilanteen, fyysisien avun tarpeen lisäksi hoidon sitovuuden ja henkisen kuormittavuuden. Useimmin tätä mieltä olivat alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat (63 %). 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista tätä mieltä oli 57 % ja ikääntyneiden omaishoitajissa (52 %). Noin kolmannes katsoi, etteivät uudet myöntämiskriteerit ota entisiä paremmin huomioon perheen kokonaistilannetta.

Omaishoitajan tuen tarpeen arviointi (COPE-indeksi)

Kyselyn vastausten perusteella vastanneista omaishoitajista alle yhden prosentin (noin 16 asiakkaan) (luku pyöristynyt yhteen) osalta omaishoitajan ja hoidettavan läheisen tilanne on arvioitava pikaisesti. Huomattavasti enemmän oli niitä omaishoitajia, joilla jonkun osa-alueen pistemäärät ylittävät kuormitusta aiheuttavan rajan (33 %, noin 530 omaishoitajaa), jolloin heidän tilanteensa tulisi arvioida huolellisesti. Ikääntyneiden omaishoitajien 2013 vuoden kyselyyn (tehtiin vain ikääntyneiden omaishoitajille) verrattuna sekä pikaisesti arvioitavien (6 %->0,6 %) että huolellisesti arvioitavien prosenttiosuudet laskivat.

Kaikkien asiakasryhmien omaishoitajissa oli eniten niitä omaishoitajia, joiden kuormittumisen syynä on kielteisten vaikutusten osa-alue. Eriyisen paljon tähän ryhmään kuuluu alle 18 -vuotiaiden omaishoitajia (37 %). Vastaava luku ikääntyneiden omaishoitajilla on 29 % ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajilla 25 %. Kielteinen vaikutus osa-alueen kysymyksistä eniten omaishoitajana toimimisen koetaan vaikeuttavan ystävyssuhteiden ylläpitoa. Perheeltä saadaan tukea, mutta tukea ystäviltä ja naapureilta ei useinkaan saada.

3.3 Tuloksia yksityiskohtaisemmin

3.3.1 Omaishoitajien taustatiedot

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 60 % oli 18-44 -vuotiaita. 16-18 -vuotiaiden omaishoitajista 66 % oli 45-64 -vuotiaita. Ikääntyneiden omaishoitajista 34 % oli 65-74 -vuotiaita ja 48 % 75-vuotiaita tai sitä vanhempia.

Ikääntyneiden omaishoitajista 83 % oli hoidettavan puoliso, alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 76 % oli hoidettavan vanhempi ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 41 % oli hoidettavan puoliso ja 34 % hoidettavan vanhempi.

Ikääntyneiden omaishoitajista 66 %, alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 85 % ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 75 % oli naisia.

Ikääntyneiden ja alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista noin puolet ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 69 % oli toiminut omaishoitajina yli neljä vuotta. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 42 % oli ollut omaishoitaja yli kymmenen vuotta.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 35 % oli päätoimisesti työssä kodin ulkopuolella, 28 % työssä osa-aikaisesti kodin ulkopuolella ja 17 % työttöminä. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 36 % oli eläkkeellä, 26 % päätoimisessa työssä kodin ulkopuolella ja 14 % työttöminä. Ikääntyneiden omaishoitajista 85 % oli eläkkeellä.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 65 %, 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 64 % ja ikääntyneiden omaishoitajista 38 % arvioi terveydentilansa erittäin hyväksi tai hyväksi. Huonoksi terveydentilansa arvioin kaikissa omaishoitajaryhmissä 3-5 prosenttia vastaajista.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 99 %, 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 94 % ja ikääntyneiden omaishoitajista 92 % asui hoitamansa läheisen kanssa.

3.3.2 Hoitotilanteen kartoitus

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajissa oli eniten niitä, joilla oli **useampia hoidettavia**: 17 %:lla kaksi läheistä hoidettavana ja 8 %:lla kolme tai enemmän hoidettavia. Ikääntyneiden ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajilla noin 95 %:lla oli yksi hoidettava läheinen.

Alle 18 -vuotiailla hoidettavilla hoidon ja huolenpidon **pääsiallinen syy** on 55 %:lla kehitysvamma. 18-64 -vuotiailla 37 %:lla kehitysvamma ja 8 %:lla mielenterveysongelma. Ikääntyneiden pääsiallinen hoidon syy on muistisairaus (54 %). Alle 18 -vuotiailla ja 18-64 -vuotiailla hoidettavilla muina sairauksina tai vammoina, joita vastusvaihtoehdossa ei mainittu, tuotiin esille autismi ja liikkumisongelmat. Ikääntyneillä hoidettavilla liikkumisen ongelmat ja sydänsairaus.

Perheellä oli **sopiva palvelukokonaisuus** 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 78 %:n, ikääntyneiden omaishoitajista 71 %:n ja 64 %:n alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista mielestä. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, mikä palvelu puuttuu. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat vapaita, lomiamia ja tilaispäishoitoa, kotihoitoa tai kotiapua, henkilökohtaista avustajaa sekä taksi- ja kuljetuspalveluja. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat vapaita, lomiamia ja tilaispäishoitoa, taksi- ja kuljetuspalveluja, asumisen tukemiseen liittyviä palveluja sekä harrastuksiin, virkistykseen ja ulkoiluun liittyviä palveluja. Ikääntyneiden omaishoitajat toivoivat siivousapua ja kotihoito- ja kotiapu-palvelua.

Kaikissa asiakasryhmissä 70-74 % omaishoitajista koki saavansa **riittävästi** perheellä **jo käytössä olevia palveluja**. Edellisessä kysymyksessä, kysyttiin mitä palveluja puuttuu, samat asiat toistuivat, kun kysyttiin mitä palvelua pitäisi saada enemmän. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, mikä palvelu pitäisi saada enemmän. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat enemmän vapaita, lo-

mia ja tilaispäishoitoa, kotihoitoa tai kotiapua, henkilökohtaista avustajaa sekä taksi- ja kuljetuspalveluja. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajat toivoivat lisää vapaita, lomia ja tilaispäishoitoa, henkilökohtaista avustajaa, taksi- ja kuljetuspalveluja, asumisen tukemiseen liittyviä palveluja sekä harrastuksiin, virkistykseen ja ulkoiluun liittyviä palveluja. Ikääntyneiden omaishoitajat toivoivat lisää siivousapua ja kotihoito- ja kotiapupalvelua sekä vapaita, lomia ja tilapäishoitoja.

Vastaajaryhmistä ikääntyneiden omaishoitajat kokivat saaneensa parhaiten (82 %) ja alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat huonoiten (60 %) **tietoa omaishoitajuutta tukevista palveluista**. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista riittävästi tietoa omaishoitajuutta tukevista palveluista koki saaneensa 77 %. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, mistä aiheesta toivoisi lisää tietoa. Kaikissa asiakasryhmissä tähän kysymykseen vastanneista enemmistö toivoi kaikista palveluista kattavaa tietopakettia ja kokivat, että itse on pitänyt etsiä tiedot.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista hiukan yli 50 % kertoi **käyttävänsä kaikki lakisääteiset vapaapäivänsä**, ikääntyneiden omaishoitajista 39 %. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, miksi ei käytä. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat kertoivat, ettei ole löytynyt sopivaa paikkaa hoidettavalle tai tuuraajaa, tai että ei ole ollut vielä tarvetta tai että perheenjäsenet auttavat. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajat kertoivat edellä mainittujen lisäksi, ettei hoidettava halua vierasta hoitajaa tai että haluaa olla kotona. Ikääntyneiden omaishoitajat vastasivat, että ei ole ollut vielä tarvetta tai että perheenjäsenet auttavat ja ettei hoidettava halua vierasta hoitajaa tai että haluaa olla kotona.

Puolet alle 18 -vuotiaiden ja ikääntyneiden omaishoitajista oli **tyytyväisiä läheisen hoitoon hoitoyksikössä** lakisääteisten vapaapäivien aikana, 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 46 %. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, miksi ei ole tyytyväinen läheisen hoitoon hoitoyksikössä. Hoitoyksiköiden virikkeettömyys sekä tyytymättömyys tai epäluottamus hoitopaikkaan mainittiin syinä. Myös hoitohenkilökunnan jatkuva vaihtuminen ja liian vähäinen hoitohenkilökunta mainittiin tässä yhteydessä.

Noin 50 % alle 18 -vuotiaiden ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista oli tyytyväinen läheisenä hoitoon **kotiin tuotavana palveluna** vapaapäivien aikana, ikääntyneiden omaishoitajista 30 %. Ei-vastauksiin oli mahdollisuus kirjata, miksi ei ole tyytyväinen. Vastauksista tuli ilmi tiedon puute, luottamuspuula palveluntuottajaan, hoitajien vaihtuvuus sekä se, ettei palvelua oltu annettu. Kyseyn yhteydessä tulleiden puheluiden perusteella tämän kysymyksen vastauksiin pitäisi ehkä suhtautua hieman varovasti. Tuntui, että osa vastaajista ei ymmärtänyt, epäselkeän kysymyksen vuoksi, että tällä kysymyksellä haettiin kokemusta palvelusetelillä kotiin tuotavista palveluista. Kotiin tulevaa palvelua on myös sijaisomaishoito. Kertooko vastaukset myös siitä, että olisi toivetta kotiin tuotavien palvelujen lisäyksestä, kun tavoitteena oli kysyä palvelun laadusta.

3.3.3 Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden muutoksen vaikutukset

Kyselyn vastaushetkellä omaishoitajista 69 % omaishoitosopimus oli uusittu vastaamaan 1.1.2018 voimaan tulleita omaishoidon myöntämisperusteita. Ikääntyneiden omaishoitajista 64 %, alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 74 % ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista 80 % omaishoitosopimus oli ehditty päivittää ennen kyselyä. Seuraavien kysymysten vastauksissa on mukana vain ne vastaajat, joiden sopimus oli uusittu (kyselykaavake ohjasi tähän).

Ikääntyneiden ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista noin 55 % ja alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 64% palkkio oli noussut. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajissa oli eniten niitä, joiden palkkio oli laskenut (24 %). Ikääntyneiden omaishoitajista 19 %:lla ja alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 14 %:lla hoitopalkkio oli laskenut. 21-26 % vastaajista ei osannut sanoa mihin suuntaan palkkio oli muuttunut.

Yli puolella vastanneista omaishoitajista vapaapäivien määrä pysyi samana (52 %), ikääntyneiden omaishoitajista 49 %:lla. Vapaapäivien määrä nousi (10 %) hiukan useammalla kuin laski (6 %). 32 % vastaajista ei osannut sanoa mihin suuntaan vapaapäivien määrä muuttui. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajissa oli eniten niitä, joiden vapaapäivien määrä nousi (13 %).

Yli puolet (55 %) vastaajista katsoi, että 1.1.2018 voimaan tulleet omaishoidon tuen myöntämisperusteet ottavat entisiä myöntämisperusteita paremmin huomioon perheen kokonaistilanteen, fyysisien avun tarpeen lisäksi hoidon sitovuuden ja henkisen kuormittavuuden. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 63 % oli tätä mieltä. Ikääntyneiden omaishoitajissa oli yksitoista prosenttiyksikköä vähemmän (52 %) niitä, jotka olivat tätä mieltä. 18-64 -vuotiaiden omaishoitajista tätä mieltä oli 57 %. Noin kolmannes katsoi, etteivät uudet myöntämiskriteerit ota entisiä paremmin huomioon perheen kokonaistilannetta. Vastaajien joukossa oli noin 10 %, jotka eivät vastanneet tähän kysymykseen.

3.3.4 Omaishoitajan tuen tarpeen arviointi (COPE-indeksi)

COPE-indeksi koostuu kolmesta osa-alueesta: myönteinen merkitys, tuen laatu ja kielteinen merkitys. Kun indeksin arvo saa kaikilla näillä osa-alueilla tietyn pistemäärän ylittävän tai alittavan arvon, johtopäätöksenä on, että omaishoitajan ja hoidettavan läheisen tilanne on arvioitava pikaisesti. Jos mainitut pistemäärät ylittyvät/alittuvat millä tahansa kolmesta osa-alueesta, johtopäätöksenä on, että omaishoitajan tilanne tulee arvioida huolellisesti.

Kyselyn vastausten perusteella vastanneista omaishoitajista alle yhden prosentin (0,6 %) (luku pyöristynyt yhteen) (noin 16 asiakkaan), osalta omaishoitajan ja hoidettavan läheisen tilanne on arvioitava pikaisesti.

%	alle 18 -vuotiaiden läheiset	18-64 -vuotiaiden läheiset	yli 64 -vuotiaiden läheiset
Omaishoidettavan ja hoidettavan läheisen tilanne pitää arvioida pikaisesti	0,6	1,3	0,3

Huomattavasti enemmän on niitä omaishoitajia, joilla jonkun osa-alueen pistemäärät ylittävät kuormitusta aiheuttavan rajan (33 %, noin 530 omaishoitajaa), jolloin heidän tilanteensa tulisi arvioida huolellisesti. Kaikkien asiakasryhmien omaishoitajissa on eniten niitä omaishoitajia, joiden kuormittumisen syynä on kielteisten vaikutusten osa-alue. Erityisen paljon tähän ryhmään kuuluu alle 18 -vuotiaiden omaishoitajia (37 %). Vastaava luku ikääntyneiden omaishoitajilla on 29 % ja 18-64 -vuotiaiden omaishoitajilla 25 %. *Kielteisen vaikutuksen osa-alue* koostuu seuraavista kysymyksistä:

- Pidättekö omaishoitajana toimimista liian vaativana?
- Vaikeuttaako omaishoitajana toimiminen omien ystävyysuhteiden ylläpitoa?
- Vaikuttaako omaishoitajana toimiminen kielteisesti Teidän fyysiseen terveydentilaan?
- Vaikeuttaako omaishoitajan toimiminen Teidän ja perheenjäsenienne suhteita?

- Aiheuttaako omaishoitajana toimiminen Teille taloudellisia vaikeuksia?
- Tunnetteko olevanne ansassa roolissanne omaishoitajana?
- Vaikuttaako omaishoitajan toimiminen kielteisesti Teidän tunne-elämäänne?

Edellä mainituista kysymyksistä kaikkein eniten omaishoitajana toimimisen koetaan vaikeuttavan ystävyysuhteiden ylläpitoa. Kaikista vastanneista 39 % koki että se vaikuttaa näin aina tai usein. Erityisesti alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat (44 %) ja ikääntyneiden omaishoitajat (40 %) kokevat näin.

28 % omaishoitajista kokee olevansa ansassa omaishoitajana. Kaikkien asiakasryhmien omaishoitajissa on lähes saman verran näin kokevia.

Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajissa on paljon niitä (38 %), jotka vastasivat omaishoitajana toimimisen aiheuttavan heille taloudellisia vaikeuksia. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat vastasivat myös huomattavasti muita asiakasryhmien omaishoitajia useammin (29 %), että omaishoitajan toimiminen vaikeuttaa aina tai usein heidän ja perheenjäsenten välisiä suhteita.

Myönteinen merkitys –osa-alue

Myönteisen merkityksen kysymyksistä parhaiten jaksamista tukee hyvä suhde hoidettavaan läheiseen. 72 % vastanneista kokee, että sellainen suhde on aina, ja 23 % että on usein. Omaishoitajista 5 % vastasi, että omaishoitajan toimiminen ei tunnu vaivan arvoiselta koskaan. Toki 83 % koki, että tuntuu vaivan arvoiselta aina tai usein.

Vastanneista 25 % koki, että saa aina arvostusta omaishoitajana toimimisesta, 33 % että saa arvostusta usein. Ikääntyviä hoitavien omaishoitajien yleisen arvostuksen kokemus on suurempaa kuin muiden asiakasryhmien omaishoitajilla. Alle 18 -vuotiaiden omaishoitajista 20 % kokee etteivät ihmiset yleisesti koskaan arvostavat heitä omaishoitajina.

Tuen laatu –osa-alue

Omaishoitajat kokivat saavansa aina tai usein tukea perheeltään (61 %). Eri asiakasryhmien omaishoitajat eivät juurikaan eronneet vastauksissaan tähän kysymykseen. Sen sijaan tukea ystävilta ja naapureilta ei saanut koskaan 19 % vastaajista. Joskus sitä sai 38 %. Erityisesti alle 18 -vuotiaiden omaishoitajat eivät saaneet tukea naapureilta (31 %). Tässä omaishoitajaryhmässä oli myös eniten niitä, jotka eivät saaneet yleisesti ottaen koskaan tukea roolissaan omaishoitajana (12 %). 18-64 -vuotiaiden omaishoitajissa 13 % ei tuntenut koskaan saavansa tukea terveys- ja sosiaalipalveluista.